

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl samosoudkyní Mgr. Jaroslavou Křivánkovou ve věci

žalobce: L. S., nar. X, bytem X
zastoupený advokátkou Mgr. Julií Filipovou, sídlem Luční 207,
346 01 Horšovský Týn

proti
žalované: Česká správa sociálního zabezpečení, IČ 00006963, sídlem Křížová
25, 225 08 Praha 5 (dále i ČSSZ),

v řízení o žalobě ze dne 3. 2. 2025 proti rozhodnutí žalované ze dne 6. 12. 2025, č. j. X o
invalidní důchod

takto:

- I. Rozhodnutí žalované České správy sociálního zabezpečení žalované ze dne 6. 12. 2025, č. j. X a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 19. 9. 2024 č.j. X se zrušují a věc se vrací k dalšímu řízení žalované.
- II. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci k rukám jeho právní zástupkyně Mgr. Julie Filipové, advokátky ve lhůtě dnů od právní moci tohoto rozhodnutí 12 269, 40 Kč na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I.

Napadená rozhodnutí

1. Rozhodnutím České správy sociálního zabezpečení ze dne 19. 9. 2024 č.j. X byla zamítnuta žádost žalobce o změnu výše invalidního důchodu z důvodu zhoršení jeho zdravotního stavu pro nesplnění podmínek dle ustanovení § 39 odst. 2 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

pojištění (dále jen „zdp“), neboť dle posudku IPZS ze dne 17. 9. 2024 je i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně.

2. Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce námitky, o nichž bylo rozhodnuto rozhodnutím žalované ze dne 6. 12. 2025, č. j. X, kterým žalovaná zamítla jeho námitky a potvrdila výše uvedené rozhodnutí s tím, že dle posudku Institutu posuzování zdravotního stavu ze dne 29. 11. 2024 bylo zjištěno že se u žalobce jedná o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav ve smyslu ust. § 26 zák.č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, přičemž žalobce je i nadále invalidní pro invaliditu druhého stupně, neboť pokles jeho pracovní schopnosti činí 60 %.

II.

Žaloba

3. Včasnou žalobou ze dne 3. 2. 2025 doručenou zdejšímu soudu dne 4. 2. 2025 se žalobce domáhal přezkoumání rozhodnutí žalované, přičemž žalobu odůvodnil tím, že posudkoví lékaři v obou stupních správního řízení posudek zpracovali výlučně na základě lékařských zpráv, aniž by žalobce osobně prohlédli a seznámili se tak s jeho zdravotním stavem. V důsledku toho nebyl řádně zjištěn jeho zdravotní stav a zdravotní omezení mající vliv na jeho pracovní zařazení a míru poklesu pracovní schopnosti. Žalobce proto navrhl, aby v rámci soudního řízení byl vypracován posudek Posudkové komise MPSV ČR (dále jen PK MPSV) za současného osobního vyšetření žalobce lékařem.
4. Žalovaná se v napadeném rozhodnutí dle žalobce řádně nevypořádala s omezeními, na něž žalobce v uplatněných námitkách poukazuje, když je nutné při rozhodování o zařazení do stupně invalidity vzít v úvahu i další okolnosti, a to praktické dopady zdravotního stavu žalobce do jeho každodenního života, což žalovaná opomněla. Z tohoto důvodu nesouhlasí se závěrem, že jeho pracovní schopnost poklesla o celkových 60 %.
5. U žalobce došlo k zásadnímu zhoršení mobility, je nucen chodit s holí, přesto neujde více než 50–100 m, při chůzi po schodech není schopen se pohybovat, nejsou-li opatřeny zábradlím, trpí celodenní bolestí v nohách, má problémy s udržení rovnováhy, bolí jej ruce, došlo k zásadnímu zhoršení citlivosti na prstech obou horních končetin, není schopen odnést hrneček ani na cca půl metru. Jeho běžné denní úkony jsou spojeny s velkými obtížemi a bolestmi, přichází poté rychlý nástup únavy vyžadující častý odpočinek, současně je v běžném životě omezen i hyperaktivním močovým měchýřem. Jeho zdravotní stav má velmi výrazný negativní vliv na jeho celkový život i osobnostní sféru. Některé každodenní činnosti vykonává s velkými obtížemi a bolestmi, se značným časovým zatížením, velmi brzy je unavený, potřebuje proto častý odpočinek. trpí bolestmi dolních končetin, špatnou koordinací pohybů, není schopen dlouhodobého stání, ležení či sezení, má poruchu spánku. Z těchto důvodů se neztotožňuje se závěry vypracovaných posudků, neboť má zato, že pokles jeho pracovní schopnosti přesahuje 70 %. Navrhl proto, aby napadená rozhodnutí byla zrušena.

III.

Vyjádření žalované k žalobě

6. Žalovaná dne 12. 2. 2025 ve svém vyjádření k žalobě shrnula dosavadní průběh řízení o žádosti žalobce o změnu stupně invalidity. S ohledem na závěry posudku vypracovaného v rámci námitkového řízení navrhla, aby byla žaloba zamítnuta a napadené rozhodnutí potvrzeno, neboť je přesvědčena, že vypracovanými posudky byl plně posouzen a zjištěn

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

zdravotní stav žalobce a při vyhodnocení posudkových závěrů bylo vycházeno ze zjištěných diagnóz a oba posudky považuje za objektivní. Navrhla důkaz posudkem Posudkové komise Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen komise či PK MPSV), která je povolána k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti pojištěnce pro účely přezkumného řízení.

IV.

Posouzení věci soudem

7. Řízení v projednávané věci je upraveno zákonem č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen s.ř.s.).
8. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s. ř. s. vycházel soud při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná. Ve věci bylo v souladu s § 51 a § 76 odst. 1 písm. b) s.ř.s. rozhodnuto bez jednání.
9. V souladu s § 75 odst. 1, 2 s.ř.s. soud vycházel při přezkoumání napadeného rozhodnutí ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu a napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů uplatněných v žalobě a dospěl k závěru, že žaloba je důvodná.

V.

Rozhodnutí soudu

10. Žaloba je důvodná.
11. Žalobce se domáhá zrušení rozhodnutí žalované, jímž byly zamítnuty jeho námitky proti rozhodnutí, jímž byla zamítnuta jeho žádost o zvýšení stupně invalidity z druhého na třetí, již odůvodňuje svým zhoršujícím se zdravotním stavem, jenž má dopad nejen na schopnost vykonávat běžné denní činnosti, ale i na pokles jeho pracovní schopnosti, přičemž má zato, že tento činí minimálně 70 %.
12. Žalobce má zato, že v důsledku toho, že nebyl posudkovými lékaři v obou stupních správního řízení osobně vyšetřen, nebyl řádně zjištěn jeho zdravotní stav a omezení z něj vyplývající.
13. Tato námitka není důvodná, neboť právní úprava v ustanovení § 8 a § 16a zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, obligatorně nezakotvuje osobní účast posuzované osoby. V neposlední řadě soud odkazuje na ustanovení § 7 vyhlášky č. 359/2009 Sb., kterou se stanoví procentní míry poklesu pracovní schopnosti a náležitosti posudku o invaliditě a upravuje posuzování pracovní schopnosti pro účely invalidity (dále jen „vyhláška o posuzování invalidity“). Daný pokles invalidity je tedy možné určit jen za pomoci zjišťovací lékařské prohlídky, avšak jak již bylo výše zmíněno s odkazem na uvedená ustanovení, žádný právní předpis nezakotvuje povinnost takového vyšetření, které by bylo nutné provést za osobní účasti posuzované osoby, k tomu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 11. 2012, č. j. 4 Ads 65/2012-21. Výše zmíněné závěry nejsou nijak v rozporu s požadavky judikatury, neboť daný případ se netýká odnětí jednou přiznaného invalidního důchodu, který byl pobírán po dlouhou dobu, a bez náležité kontrolní prohlídky došlo k jeho následnému odebrání na základě pochybení ze strany správního orgánu, viz rozsudek NSS ze dne 28. 11. 2012, č. j. 6 Ads 97/2012-28, bod 29. Dále dle

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 20. června 2012 č. j. 6 Ads 1/2012 – 34 se Nejvyšší správní soud „*zaobíral námitkou stěžovatele, že při posuzování zdravotního stavu před OSSZ Teplice nebyl podroben zdravotní prohlídce. K tomu Nejvyšší správní soud odkazuje na § 8 odst. 8 zákona č. 582/1991 Sb., zákon o provádění a organizaci sociálního zabezpečení podle kterého OSSZ při posuzování zdravotního stavu a pracovní schopnosti fyzických osob pro účely invalidity vychází zejména z nálezu ošetřujícího lékaře, popřípadě výsledků funkčních vyšetření a výsledků vlastního vyšetření lékaře, který plní úkoly okresní správy sociálního zabezpečení, a z podkladů stanovených jinými právními předpisy. Obligatorní osobní vyšetření posuzované osoby posudkovým lékařem OSSZ tedy zákon nepředpokládá, jedná se pouze o možnost, již je posudkový lékař oprávněn využít podle své vlastní úvahy.*“ Na projednávanou věc se tedy vztahuje výše zmíněná judikatura a okolnosti daného případu proto nedeklarují pochybení v důsledku neosobní účasti při kontrolní lékařské prohlídce žalobkyně.

14. K námitkám žalobce týkajícím se nedostatečného posouzení zdravotního stavu a rozporu s lékařskými nálezy odborných lékařů není soud oprávněn vyjadřovat, protože v této projednávané věci se jedná o dávku podmíněnou zdravotním stavem a v takovém případě je rozhodnutí soudu závislé především na odborném lékařském posouzení. Ve správním soudnictví ve věcech důchodového pojištění posuzují zdravotní stav a pracovní schopnost pojištěnců PK MPSV, jak vyplývá z § 4 odst. 2 zák. č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, v platném znění.
15. V přezkumném řízení soudním jsou k posouzení zdravotního stavu a pracovní schopnosti osob i k zaujetí posudkových závěrů o invaliditě ze zákona povolány posudkové komise (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení). V soudní praxi je důkaz posudkem posudkové komise chápán jako případ předepsaného důkazu (srov. rozsudek NSS č. j. 2 Ads 58/2003-75 ze dne 4. 12. 2003, č. 133/2004 Sb. NSS).
16. Soud hodnotí posudek jako každý jiný důkaz v rámci volného hodnocení důkazů [§ 77 odst. 2 soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“)]. Nejsou-li namítány jiné vady řízení, soud v řízení o žalobě proti rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení ve věci invalidity ověřuje pouze to, zda je posudek posudkové komise úplný a přesvědčivý (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 13/2003-54 ze dne 25. 9. 2003, č. 511/2005 Sb. NSS), případně – namítá-li to žalobkyně – zda byla příslušná posudková komise řádně obsazena (např. rozsudek NSS č. j. 6 Ads 11/2013-20 ze dne 15. 5. 2013). Posudek, který splňuje požadavek úplnosti a přesvědčivosti, a který se vypořádává se všemi rozhodujícími skutečnostmi, bývá zpravidla rozhodujícím důkazem pro posouzení správnosti a zákonnosti přezkoumávaného rozhodnutí (např. rozsudek NSS č. j. 4 Ads 61/2010-63 ze dne 11. 11. 2010, č. 2240/2011 Sb. NSS).
17. Z těchto důvodů požádal soud PK MPSV – pracoviště v Plzni o vypracování posudku, který byl vypracován po jednání konaném dne 24. 4. 2025 za účasti odborného lékaře z oboru neurologie, jemuž žalobce nebyl přítomen. Z obsahu tohoto posudku ev. č. SZ/2025/384-PL-9 soud mimo jiné zjistil, že k datu vydání napadených rozhodnutí byl žalobce invalidní dle § 39 odst. 1 písm. a) zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, šlo o invaliditu třetího stupně dle § 39 odst. 2 písm. c) zákona, neboť šlo o pokles pracovní schopnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 70 %, doba platnosti trvale, změna ke dni 11. 9. 2024. Žalobce byl posuzován jako dělník. U žalobce byl zjištěn na základě doložené zdravotní dokumentace a konzultace neurologa při jednání komise dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, jehož rozhodujícím zdravotním postižením je roztroušená skleróza, PPP forma, EDSS 6,5. PK MPSV konstatovala, že není v souladu s posudkovým hodnocením IPZS ani s posudkovým hodnocením námitkového řízení a Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

konstatovala, že u žalobce se jedná o středně těžké funkční postižení, podstatné omezení celkové výkonnosti a pohyblivosti, některé denní aktivity podstatně omezeny. Míra poklesu pracovní schopnosti byla zhodnocena 60 % podle kapitoly VI, položky 6d přílohy k vyhlášce č. 359/2009 Sb. Nelze hodnotit dle stejné kapitoly, položky 6e, neboť se nejedná o zvlášť těžké funkční postižení, těžký pokles celkové výkonnosti při lehkém zatížení, těžké poruchy motoriky (na úrovni těžkých paréz končetin), pohyblivost velmi obtížná, přesuny na velmi krátké vzdálenosti popř. odkázanost na invalidní vozík, závažná afektivní nebo kognitivní porucha, denní aktivity těžce omezeny, EDSS více než 7. Vzhledem k tomu, že žalobce není schopen využívat dosažené vzdělání, zkušenosti a znalosti, pokračovat v předchozí výdělečné činnosti, se podle § 4 odst. 1 citované vyhlášky tato hodnota zvyšuje o 10 %. Celková ztráta míry poklesu pracovní schopnosti tak činí 70 %. Výkon výdělečné činnosti pojištěnce nevyžaduje zcela mimořádné podmínky podle § 6 vyhlášky o posuzování invalidity. K datu vydání napadeného rozhodnutí byl žalobce invalidní podle § 39 odst. 1 zákona č. 155/1995 Sb. ve znění zákona č. 306/2008 Sb., šlo o invaliditu třetího stupně podle § 39 odst. 2 písm. c) zákona č. 155/1995 Sb., ve znění zákona č. 306/2008 Sb. Datum vzniku dnem neurologického vyšetření 11. 9. 2024, platnost stanovena trvale vzhledem k charakteru postižení.

18. Podle § 39 odst. 1, 2 a 3 zákona č. 155/1995 Sb. o důchodovém pojištění, platí, že pojištěnec je invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nastal pokles jeho pracovní schopnosti nejméně o 35 %. Jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 35 %, avšak nejvíce o 49 %, jedná se o invaliditu prvního stupně, jestliže pracovní schopnost pojištěnce poklesla nejméně o 50 %, avšak nejvíce o 69 %, jedná se o invaliditu druhého stupně, a jestliže poklesla o nejméně o 70 %, jedná se o invaliditu třetího stupně. Pracovní schopností se rozumí schopnost pojištěnce vykonávat výdělečnou činnost odpovídající jeho tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem a předchozím výdělečným činnostem. Poklesem pracovní schopnosti se rozumí pokles schopnosti vykonávat výdělečnou činnost v důsledku omezení tělesných, smyslových a duševních schopností ve srovnání se stavem, který byl u pojištěnce před vznikem dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu.
19. Podle § 3 odst. 1 vyhlášky č. 359/2009 Sb., o posuzování invalidity v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je více zdravotních postižení a v důsledku působení těchto zdravotních postižení je pokles pracovní schopnosti pojištěnce větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu pracovní schopnosti určené podle rozhodující příčiny dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů. V této věci podmínky pro zvýšení míry poklesu pracovní schopnosti nebyly PK MPSV shledány.
20. Podle § 38 písm. a) zákona 155/1999 Sb., o důchodovém pojištění má pojištěnec nárok na invalidní důchod, jestliže nedosáhl věku 65 let nebo důchodového věku, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, a stal se invalidním a získal potřebnou dobu pojištění, pokud nesplnil ke dni vzniku invalidity podmínky nároku na starobní důchod podle § 29, popřípadě, byl-li přiznán starobní důchod podle § 31, pokud nedosáhl důchodového věku.
21. Žalobce se podanou žalobou domáhal zrušení rozhodnutí žalovaného, jímž došlo s odkazem na posudkové zhodnocení k zamítnutí jeho žádosti o zvýšení stupně invalidity. Po doručení shora uvedeného posudku PK MPSV ze dne 24. 4. 2025 má soud za prokázané, že k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované a rozhodnutí jemu předcházejícímu se u žalobce

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

jednalo o invaliditu třetího stupně, a proto je žaloba podaná důvodně. Soud proto napadené rozhodnutí žalované ze dne 6. 12. 2024 a jemu předcházející rozhodnutí ze dne 19. 9. 2024 rozsudkem zrušil a věc vrátil žalované k dalšímu řízení (výrok I. rozsudku) pro vady řízení (§ 78 odst. 1, 4 s. ř. s.) spočívající v nedostatečném posudkovém zhodnocení zdravotního stavu žalobce, neboť žalovaná si neopatřila ve správním řízení takové důkazy, které by prokázaly skutečný stav věci, jelikož dle citovaného posudku PK MPSV zdravotní stav žalobce ke dni vydání uvedených rozhodnutí odpovídal prvnímu stupni invalidity, když míra poklesu jeho pracovní schopnosti činila 70%, avšak lékařem OSSZ a lékařem ČSSZ byla přiznána pouze míra poklesu 60 %.

22. Po právní moci tohoto rozsudku bude žalovaná vycházet ze zjištění, že žalobce byl k datu vydání napadeného i prvostupňového rozhodnutí dle posudku PK MPSV ze dne 24. 4. 2025 invalidní pro invaliditu třetího stupně, o čemž vydá rozhodnutí, které bude mimo jiné obsahovat i důvod vydání rozhodnutí – zvýšený stupeň invalidity u žalobce. Vydáním nového rozhodnutí bude realizován tento rozsudek, když rozhodnutí o zvýšení stupně invalidity by byla vydala žalovaná již na základě posouzení zdravotního stavu žalobce v rámci řízení správního orgánu prvního stupně či v řízení o námitkách. Právním názorem soudu je žalovaná vázána, jak vyplývá z § 78 odst. 5 s. ř. s.
23. O náhradě nákladů řízení (výrok II. rozsudku) bylo rozhodnuto dle § 60 odst. 1 s.ř.s. věta první, podle něhož má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Úspěšný žalobce požadoval náhradu nákladů, jež mu byla přiznána v celkové výši 12 269, 40 Kč a zahrnuje odměnu za 2 úkony právní služby po 4 620 Kč dle § 9 odst. 5 vyhl.č. 177/1996 Sb. za převzetí a přípravu a sepsí žaloby, 2 x režijní paušál po 450 Kč dle § 13 odst. 4 uvedené vyhlášky, dále 21 % DPH z uvedených částek, tj. z částky 10 141 Kč ve výši 2 129,40 Kč. Ke splnění povinnosti byla žalované stanovena 30denní lhůta od právní moci tohoto rozhodnutí, kterou soud považuje za přiměřenou (výrok II. rozsudku).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Nejvyššího správního soudu se sídlem Moravské náměstí 6, 657 40 Brno, který o kasační stížnosti rozhoduje. Lhůta je zachována, byla-li kasační stížnost podána u Krajského soudu v Plzni (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s. ř. s.).

Plzeň 22. 9. 2025

Mgr. Jaroslava Krivánková v.r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.

Shodu s prvopisem potvrzuje H. K.